

Людмила РОМАЩЕНКО

МОСТАМИ ДРУЖБИ В АЗЕРБАЙДЖАНІ

1-4 травня 2013 року в Бакинському слов'янському університеті відбулася IV міжнародна конференція «Актуальні проблеми азербайджанознавства», присвячена 90-річчю від дня народження загальнонаціонального лідера Гейдара Алієва, у якій узяли участь близько 270 учасників із 14 країн світу. На конференції діяли численні секції, на яких обговорювалися проблеми з різних галузей науки: історії, соціології, політології, культурології, літературознавства, мовознавства, дидактики тощо.

Доволі чисельною виявилась українська делегація (група науковців з Полтавського університету економіки і торгівлі на чолі з ректором, професором *О. Нестулею* і проректором *О. Марченко*, Київського національного лінгвістичного університету (*І. Серякова*, *С. Казак*), Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького (*Л. Ромащенко*), ймовірно, тому, що між Україною й Азербайджаном – обоюсторонній інтерес, а українсько-азербайджанські зв'язки мають давнє коріння.

Бакинський слов'янський університет – своєрідний осередок слов'янщини на Закавказзі. Тут вивчають різні слов'янські мови, існують російський, український, білоруський, польський, чеський, словацький, болгарський центри, про що свідчать написи відповідними мовами на табличках уже при вході до університету.

Звісно, учасників української делегації найперше цікавив стан вивчення української мови. Надзвичайно зворушив учасників форуму виступ ансамблю «Слов'яночка» українського культурно-освітнього центру, до складу якого увійшли студенти з українським корінням, і ті, хто виявив бажання опанувати мову Т. Шевченка (пам'ятник йому споруджено недалеко від університету): *Гумбатзаде Мушгюназ*, *Атакішиєва Аймар*, *Козоріз Валерія*, *Казимова Самара*, *Алієва Сабіна*, *Насіблі Джейхуна*. У репертуарі ансамблю українські та азербайджанські пісні: «Зоре моя вечірняя», «Одна калина за вікном», «Україна-Азербайджан», «Ей хайат» та ін. А коли залунала славнозвісна «Червона рута», зал підспівував, безперервно аплоду-

ючи. Тож ректор Полтавського університету економіки і торгівлі *О. Нестуля* не втримався і зі сцени продемонстрував свої, доволі непогані, вокальні здібності.

Хлопці з недільної школи також чудовим співом зворушили слухачів до сліз, виконуючи пісні про матір і вбитого партизана.

Натомість студенти українського відділення захоплено слухали гостей, цікавилися нашою літературою, життям своїх ровесників в Україні, яку вони відкривали для себе з перших, так би мовити, уст. Під час зустрічей зі студентами, проведеного майстер-класу зробила висновок, що азербайджанські студенти скромні, ввічливі у стосунках із педагогами – і це не вимушена, а природна, успадкована віками пошана до старших. Такою мені запам'яталася студентка *Нюра* (саме так вона представилася), що виконувала обов'язки мого особистого перекладача: адже чимало виступів було азербайджанською мовою. Вона адаптувала своє ім'я до української мови, очевидно, щоб легше було запам'ятати, а мені воно чомусь нагадало однойменне оповідання *Гр. Тютюнника*.

Усі досягнення студентів-україністів стали можливими завдяки копіткій праці доцента *Г. Агазаде*, сподвижництву керівника українського культурного центру *Л. Керімової*.

Під час перебування в Азербайджані переконалася не тільки в тому, що «Восток – дело тонкое» (як говорив герой відомого кінофільму), а й у тому, що на Сході – надзвичайно гостинні люди. Для них справа честі – виконати бажання гостя. Тож перебування в Баку перетворилося на суцільне свято – свято спілкування людей, яких об'єднує любов до науки і в яких багато спільного. «Усі ми з одного дитинства», – слушно зауважив декан факультету міжнародних відносин і регіонознавства *Раджаблі Адиль Аліашраф огли*, який опікувався українською делегацією. Він мав на увазі, що багато учасників форуму народилися й вирости колись в одній країні. Сам він проходив службу в лавах Радянської Армії в Україні, тоді як батько авторки цих рядків служив свого часу в Баку.

Подібні форуми цінні не лише тим, що дозволяють обговорювати важливі наукові проблеми, а й дають змогу спілкуватися вчепним із різних держав. Надзвичайно приємно було познайомитися з польськими колегами – професором із міста *Торуня* (батьківщина видатного польського астронома і математика *М. Коперніка*) *А. Ра-*

дзімінським, Президентом «Товариства Азії та Океанії», директором видавництва *А. Маршалек*ом, директором Центру Східних досліджень *І. Маршалек-Кавою*, завідуючою кафедрою філософії Казахського національного технічного університету *К. Бегаліновою*, котра свого часу навчалася в Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка і з замилюванням розповідала про свою студентську юність.

Господарі продумали насичену культурну програму: пісенне вітання від переможця «Євробачення-2011» (він випускник БСУ); відвідини історико-культурного музею загальнонаціонального лідера Г. Алієва та його могили (весною в Києві, на вулиці Глибочицькій, поблизу посольства Азербайджану в Україні, відкрили парк імені колишнього президента Гейдара Алієва). Гості відвідали також місця вічного спочинку класика азербайджанської літератури Самеда Вергуна, залюбленого в Україну, поєднаного щирою дружбою з П. Тичиною, М. Рильським, М. Бажаном (його ім'ям названо одну з бібліотек Києва, де відбуваються вечори поезії, літературні конференції, зустрічі з політичними і творчими діячами України і Азербайджану; тут споруджено і пам'ятник поету) й улюбленця мільйонів громадян Радянського Союзу, неперевершеного співака Мусліма Магомаєва. Екскурсія пам'ятними місцями древньої і вічно молодій столиці Азербайджану (як стверджують місцеві жителі і гості міста, за останні роки вона змінилася на краще, до невпізнання). Мандрівки екзотичними вуличками Старого міста (Ічері Ше́хер), оповитими легендами, серед яких найбільш вражаюча про Дівочу вежу – візитну картку Баку. Дівоча вежа і Палац Ширваншахів включені до списку об'єктів всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО.

Уже давно стали крилатими вислови з улюбленої радянської комедії («Руссо туристо – обличко морали!», «Черт побери!»), але не всі знають, що відповідні кадри знімалися в Баку. На тому самому місці, з незмінним від тих часів антуражем, позували перед камерою, як і кіногерої (актори А. Миронов і Ю. Нікулін), учасники української делегації.

Щедрі господарі знайомили не лише з культурними пам'ятками, а й з особливостями азербайджанської кухні – смачної та екзотичної – у розкішних ресторанах, під звуки сучасних українських і радянських пісень. А на згадку обдарували гостей цінними

подарунками. І ставало прикро, що в Україні, на жаль, не можемо похвалитися таким матеріальним забезпеченням подібних форумів (як завжди, бракує коштів: згідно з законом, витрати на науку в Україні мають становити 1, 7%, а насправді не перевищують 0, 3%, так що Україна на межі втрати статусу наукової держави), ба, навіть за друк матеріалів змушений платити сам автор.

Тим більш приємно відчувати таку турботу з боку азербайджанських колег (їхнім натхненником залишається ректор Бакинського слов'янського університету, доктор філологічних наук, професор Абдуллаєв Кямал Мехтійович), котрі упевнено прокладають мости дружби, по яких охоче простують науковці з багатьох країн світу.

Одержано редакцією 17.01.2014 р.

Прийнято до публікації 27.01.2014 р.

Людмила РОМАЩЕНКО

НАУКА НЕ ЗНАЄ КОРДОНІВ

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького активно співпрацює з престижними науковими і вищими навчальними закладами світу (підписано 95 угод між інститутами та університетами 22 країн). Серед них – Інститут світової літератури в Москві (ИМЛИ– Інститут мировой литературы им. А. М. Горького РАН). Учені цього інституту (член-кореспондент РАН Н. В. Корнієнко) входять до редколегії «Вісника Черкаського університету». Нещодавно тут (за співпраці з Літературним інститутом ім. О. М. Горького, де свого часу навчалися Л. Костенко, Ю. Андрухович, С. Пушик, К. Москалець та інші відомі українські письменники) пройшла Міжнародна наукова конференція «Маяковський і його час», присвячена 120-річчю від дня народження поета.